Ceza Bölümü 2000/30 E., 2000/30 K.

- **ASKERİ SUÇ**
- **EVLENME VAADİYLE KIZLIK BOZMA**
- **REŞİT OLMAYAN MAĞDUREYİ ALIKOYMA**

- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [Madde 416]
- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [Madde 418]
- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [Madde 430]

"İçtihat Metni"

OLAY : Bostancı İnzibat Karakol Komutanlığı emrinde görevli sanık İnzibat Er Alaaddin Göktaş'ın, 1994 yılı Mayıs ayında, mağdure Çiğdem Huy'u, rızası ile evlenmek maksadıyla alıkoyduğu, ırzına geçip kızlığını bozduğu, böylece, reşit olmayan mağdureyi alıkoymak, rızası ile ırzına geçip kızlığını bozmak suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 416/son, 418/2, 430/2 maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle Beykoz Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 28.6.1996 gün ve E: 1996/793, K: 1996/412 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

Beykoz Asliye Ceza Mahkemesi, sanığın yüklenen suçlar nedeniyle cezalandırılmasına karar vermiş, kararın sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay 5. Ceza Dairesi, asker kişi sanığın, yüklenen askeri suç nedeniyle askeri yargı yerinde yargılanması gerektiğini belirterek kararı bozmuştur.

BEYKOZ ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 9.11.1999 gün ve E: 1999/485, K: 1999/752 sayıyla; bozma ilamında yer alan hususları tekrar ederek sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, 1. Ordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

1. ORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 1.6.2000 gün ve E: 2000/290, K: 2000/273 sayıyla; 26.5.2000 tarihinde yürürlüğe giren 26.3.2000 tarih ve 4551 sayılı Yasa'nın, 38. maddesi ile Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi yürürlükten kaldırıldığından, sanığa yüklenen suçun askeri suç olma niteliği ortadan kalkmış olup, asker kişiye karşı, askeri mahalde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlendiğinin de ileri sürülmediği, gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, 1. Ordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Hasan GERÇEKER, Refik DİZDAROĞLU, Keskin KAYLAN, Necmettin ÖZKAN, Recep SÖZEN, Tamer KORKMAZ'ın katılımlarıyla yapılan 3.7.2000 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı İrfan YILMAZLAR'ın, davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmemiştir. Adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur. Esasa ilişkin inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME:

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda, kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında görevsizlik kararı veren adli yargı yerince, sanığın yüklenen suçu işlediği ileri sürülen günde asker kişi olması ve yüklenen suçun da "askeri suç" olduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, 26.5.2000 tarihinde yürürlüğe giren 26.3.2000 gün ve 24001 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 4551 sayılı Yasa'nın 38. maddesi ile 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun, 152. maddesi yürürlükten kaldırılmış olduğundan sanığa yüklenen "ırza geçme" suçunun "askeri suç" niteliği ortadan kalkmıştır.

Asker kişi sanığa yüklenen "alıkoyma" suçundan açılan kamu davasında ise; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 27.5.1991 gün ve 20877 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11.3.1991 gün ve 1 - 1 sayılı İlke Kararında; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 8. babına yapılan göndermenin 8. babın 1. faslında yer alan ırz ve iffete tecavüz fiillerinin cezalandırılmasına ilişkin hükümleri kapsadığı; 8. babın 2. faslında yer alan Türk Ceza Kanunu'nun 430. maddesinde düzenlenen "kaçırma ve alıkoyma" eylemlerinin bu kapsamda bulunmadığı, bu nedenle askeri suç sayılmayacağı gerekçesiyle asker kişilerin bu suça ilişkin davalarının çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu kararlaştırılmış olup kaldı ki, yukarıda açıklandığı üzere Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi de tümüyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, sanığa yüklenen "ırza geçme, alıkoyma" suçları askeri suç olmadığından, asker kişiye karşı veya askeri mahalde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlendiğinin de ileri sürülmemesine göre, açılan kamu davasının adli yargı yerinde çözümlenmesi ve Beykoz Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Beykoz Asliye Ceza Mahkemesi'nin 9.11.1999 günlü, E: 1999/485, K: 1999/752 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 3.7.2000 günü KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ ile karar verildi.